

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A. „Fenomenul cunoscut în mod obișnuit sub numele de „marea colonizare greacă” reprezintă una din realitățile esențiale ale veacurilor VIII-VI î. Hr., marcând de fapt în mod sensibil evoluția ulterioară a întregului bazin al Mediteranei. Roirea grecilor peste mări și așezarea lor în jurul Mării Mediterane și a Mării Negre, a avut consecințele spectaculoase. (...) orașele nou fondate, coloniile, sunt de două tipuri: *așezări agricole* (apoikia) și *comerciale* (emporion), dar ponderea este în mod evident în favoarea primei categorii de cetăți. „Marea colonizare greacă” este rezultatul unei stări de tensiune socială, (...) provocată în mod cert de o acută criză agrară. Desigur, realitatea înregistrării unui spor demografic nu poate fi neglijată, cum nu poate fi neglijat nici interesul identificării și utilizării unor noi puncte de importanță comercială, dar „marea colonizare greacă” pare a fi fost în primul rând o modalitate de detensionare social”.

(Gheorghe-Vlad Nistor, *Cultură și civilizație în lumea antică*, 2005, p. 26-27)

SURSA B. „În perioada arhaică populația grecească a crescut cu mult peste capacitatea sustenabilității terenurilor arabile disponibile. Astfel, a rezultat o migrație în masă și colonizarea altor teritorii din afara spațiului grecesc. (...) Colonizarea altor teritorii a durat 250 ani, fiind întemeiate colonii pe coasta egeică a Asiei Mici, urmate de insula Cipru, coasta Traciei, Mării Marmara și coasta de sud a Mării Negre, apoi s-a întins până în insula Sicilia, sudul Italiei și Franței, Serbia, insula Corsica, estul Spaniei, Egipt și Libia. Grecii au întemeiat orașe ca Siracusa, Napoli, Marsilia și Istanbul (anterior Bizanțion/Constantinopol). Coloniile grecești au jucat un rol important în răspândirea influenței grecești în Europa, Africa și Asia, stabilind rute comerciale pe distanțe lungi, ceea ce a dus la prosperitatea economică a băștinașilor și dezvoltarea lor materială și culturală”.

(R.Panaguța ș.a., *Spiritul și mentalitatea antreprenorială a grecilor antici - repere teoretico-practice*, în: Cercetarea pedagogică: exigențe contemporane și perspective de dezvoltare: Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 2023, p. 312)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>colonizare</i> .	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Identifică, în baza sursei A. două tipuri de colonii fondate de grecii antici.	L	L
		0	0
		1	1
3	Determină, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, direcțiile principale ale colonizării grecești.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
4	Compară opiniile expuse de autori, privind cauzele mării colonizări grecești. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		7	7
5	Exprimă-ți argumentat opinia privind consecințele culturale ale colonizării grecești.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		7	7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)**Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.**

„Pe 10 martie 1661, (...) Ludovic al XIV-lea în vârstă de 23 de ani, și-a convocat toți miniștri și i-a anunțat că de acum înainte Franța nu va mai avea un prim-ministru și că a sosit vremea ca să guverneze el însuși țara și că de acum încolo fiecare decizie va fi luată doar cu acordul său. (...) Ludovic al XIV-lea stabilește un model de monarhie a cărei eficacitate este invidiat de suveranii europeni. Formulând bazele teoretice ale monarhiei absolute, el o face să atingă apogeul. (...) Cel mai important domeniu al statului francez la reprezentat economia și finanțele, iar principalul lui reprezentant a fost Jean-Baptiste Colbert. (...) Dezvoltarea manufacturilor este încurajată prin diverse măsuri: monopoluri de fabricație, scutiri fiscale, subvenții, împrumuturi, comenzi făcute de Curte, chiar produse fabricate de stat. (...) s-au înființat patru companii comerciale: Compania Indiilor Orientale, Compania Indiilor Occidentale, Compania Nordică, Compania Levantină, folosite pentru comerțul dintre Franța și coloniile sale. (...) Ludovic al XIV-lea și-a dominat armatele prin profesionalism. El a câștigat respectul soldaților săi, de la gradele cele mai mari până la cele mai mici, demonstrându-și propria abilitate ca soldat. În timpul domniei sale, Ludovic a trebuit să joace rolul de comandant suprem, coordonându-și armatele de la cartierul general regal”. (Claudiu-George Brețcan, *Marile direcții ale politicii interne și externe ale Regelui Ludovic al XIV-lea al Franței*, Studium, anul I, nr. 1, p. 42-43)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Identifică, în sursă, două companii comerciale fondate de Franța pe timpul domniei regelui Ludovic al XIV-lea. 	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Numește, în baza sursei, două realizări în domeniul militar a lui Ludovic al XVI-lea. 	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Caracterizează politica economică a Franței pe timpul lui Ludovic al XIV-lea. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă. 	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

4	Formulează o caracteristică a formei de guvernare instaurată de Ludovic al XIV-lea, argumentând-o printr-un fapt istoric.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5	Apreciază rolul lui Ludovic al XIV-lea în istorie. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Nr.	Item	Punctaj	
1	Numește un fapt istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
2	Determină o cauză internă și o cauză externă ale faptului reprezentat pe hartă. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	Formulează, o consecință imediată și una de durată ale faptului istoric reprezentat pe hartă, analizând informațiile de pe hartă și cunoștințele obținute anterior.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursa.

Sursa: Declarația de Independență a fost adoptată prin votul nominal și unanim al celor 278 de deputați prezenți, la 27 august 1991, în sala de ședințe a organului legislativ suprem. (...) Actul istoric din 27 august 1991 a pus capăt ocupației sovietice de aproape o jumătate de secol în acest teritoriu al Moldovei de Est, impulsionând decisiv constituirea Republicii Moldova în calitate de stat suveran, independent și democratic, subiect deplin al dreptului internațional. (...) Dificultatea majoră pe care a avut-o și o are de învins în continuare Republica Moldova, în calitate de societate în tranziție, derivă din faptul că trebuie să facă față concomitent unor solicitări multiple: a) pe de o parte, să opereze o schimbare de sistem politic și social, o tranziție internă dificilă și complexă, prin care să-și consolideze noile instituții democratice, să se adapteze la rigorile economiei libere de piață și, totodată, să se modernizeze în toate dimensiunile lor structurale; b) pe de altă parte, să recupereze, prin eforturi și costuri deosebite, întârzierile economice, tehnologice și de civilizație, acumulate în decursul unor decenii și chiar secole; c) în fine, să-și ajusteze structurile interne, pentru a deveni compatibile cu actualele structuri europene, îndeplinind astfel criteriile și standardele cerute în vederea integrării competitive în aceste structuri. Schimbarea și, respectiv, tranziția – cuprind, așadar, toate componentele și dimensiunile societății: sistemul politic și cel economic, instituțiile, relațiile sociale, organismele societății civile, formele de organizare, modul de viață și mentalitățile”.

(*Declarația de independență a Republicii Moldova – 20 de ani*, Cuvânt introductiv al academicianului Gheorghe Duca, președinte al AȘM)

Utilizează sursa și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:

Declarația de Independență a Republicii Moldova – perspective de dezvoltare democratică și europeană.

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursa propusă;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene istorice;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit la evenimentele/ procesele descrise;	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

